

Uitwerking criteria voor 'praktische of economische nadelen' en 'gevolgen voor kleine toepassingen' als onderdeel van de landbouwkundige vergelijking

Versie: 2.0

Datum: 27 mei 2016

Inleiding

In Verordening 1107/2009 staat comparative assessment (CA) beschreven in art. 50. Hierin staat dat een middel dat voor vervanging in aanmerking komt (Candidate for Substitution; Cfs) alleen kan worden vervangen wanneer het alternatieve middel of methode 'geen significante economische of praktische nadelen heeft'. Bovendien moet rekening worden 'gehouden met de gevolgen voor kleine toepassingen'. Beide aspecten maken deel uit van de landbouwkundige vergelijking, die is uitgewerkt in de EPPO guidance PP 1/271.

Hieronder worden deze criteria uitgewerkt op basis van voornoemde Verordening en de betreffende EPPO guidance.

Onderliggende notitie is voorgelegd aan vertegenwoordigers van de industrie en milieugroeperingen. Door laatstgenoemde is geopperd CA te beschouwen als een (dwingend) middel voor het bevorderen van innovatie. Echter, uitgaande van de lijst van Cfs kunnen alternatieven alleen worden ingezet als er wordt voldaan aan strikte, meetbare voorwaarden. Daarbij speelt een rol dat een alternatief ook daadwerkelijk beschikbaar is en niet of het kan worden ontwikkeld. De algehele beweging naar meer innovatie is reeds gaande in het kader van laag risico middelen en de ingezette vergroening vanuit de departementen, waarbij in samenwerking met het Ctgb in pilots wordt gezocht naar concrete invulling.

A. Praktische nadelen

In Verordening 1107/2009 en de EPPO guidance wordt het criterium 'praktische nadelen' niet kwantitatief beschreven, maar het wordt toegelicht aan de hand van enkele voorbeelden.

Voorbeelden uit de VO 1107/2009:

- *er zijn geen technische faciliteiten voor de aanwending van het alternatief beschikbaar, of deze zijn economisch niet haalbaar.*
- *en gebruiksbepijking en/of een verbod voor een gewasbeschermingsmiddel kan een dergelijk nadeel inhouden. Deze situatie moet worden gestaafd.*

Voorbeelden uit de EPPO guidance:

- *gebrek aan arbeidskracht voor handwieden,*
- *onvoldoende land beschikbaar voor een ruime vruchtwisseling,*
- *de toepassingsmogelijkheden van de alternatieven zijn beperkter,*
- *aandacht moet gegeven worden aan de bestrijding van additionele ziekten en plagen.*

Voor de Nederlandse invulling van dit criterium worden bovenstaande voorbeelden uitgebreid met de hieronder staande voorbeelden:

Niet-chemische maatregelen

1. Het merendeel van de telers kan niet over de benodigde apparatuur beschikken¹ die nodig zijn voor het alternatief, en aanschaf van deze apparatuur is op korte termijn niet haalbaar.
2. De alternatieve methoden zijn niet onder alle (weers)omstandigheden te gebruiken;

---

¹ Middels, eigen bezit, huur of loonwerk

Chemische maatregelen

3. De toepassingsmogelijkheden van de alternatieven zijn beperkter omdat:

- a. er aanvullende restricties op het etiket staan die zeer vergaand zijn (bijvoorbeeld niet toepassen voor 1 mei);
- b. het alternatieve middel niet op de markt is.

Bovenstaande voorbeelden zijn geen limitatieve opsomming. In de loop der tijd zouden hier nieuwe voorbeelden (van andere situaties) bij kunnen komen.

B. Economische nadelen

De bestrijding met een alternatief middel of methode kan duurder zijn dan bestrijding met het middel dat voor vervanging in aanmerking komt.

Chemische maatregelen

De voorbeelden die in Verordening 1107/2009 en de EPPO guidance staan (zie bijlage 1) betreffen geen alternatieve gewasbeschermingsmiddelen, maar betreffen alleen niet-chemische methoden.

Nederlandse invulling:

Wanneer het alternatief een gewasbeschermingsmiddel is, dan gaan we er in principe vanuit dat dit economisch rendabel kan worden toegepast en er dus geen sprake is van een significant economisch nadeel. Alleen indien het alternatieve gewasbeschermingsmiddel zoveel duurder is dat het gewas niet meer economisch rendabel kan worden geteeld, is er sprake van een significant economisch nadeel. Ook wanneer er andere toedieningsapparatuur nodig is, waarover het merendeel van de telers niet kan beschikken, is er sprake van een significant economisch nadeel.

Niet-chemische maatregelen

In het Verenigd Koninkrijk gebruikt men een lijst met niet-chemische methoden die door DEFRA is gemaakt. Alleen wanneer een niet-chemische methode op deze lijst staat, dan komt deze in aanmerking als alternatief. Dit komt de uniformiteit van beoordelingen van verschillende middelen ten goede en bespaart de toelatinghouders tijd om informatie te verzamelen. Nederland beschikt niet over een dergelijke lijst. Het opstellen en actueel houden van een dergelijke lijst kost veel tijd (en dus veel geld), omdat de maatregelen per gewas-plaag-combinatie verschillen.

Nederlandse invulling:

In eerste instantie zal worden gewerkt met het bestaande VK document. Na de evaluatie zal worden bekeken of er een op Nederland toegespitst document nodig is.

C. Kleine toepassingen

Het Ctgb heeft besloten om alleen voor grote toepassingen een comparative assessment uit te voeren. Voor kleine toepassingen wordt deze niet uitgevoerd.

In de vastgestelde werkwijze staat: 'Wanneer een kleine toepassing niet meer dreigt te worden ondersteund omdat een grote toepassing wel in aanmerking komt voor vervanging (omdat het niet meer rendabel is om de toelating voor de kleine toepassing te blijven ondersteunen), dan kan de aanvrager hiervoor onderbouwing aanleveren. Na een case-by-case beoordeling zal worden beoordeeld of de betreffende grote toepassing(en) behouden kan blijven om het middelenpakket voor kleine toepassingen te behouden.'

Deze case-by-case benadering wordt als volgt ingevuld:

Indien er grote toepassingen van het middel kunnen worden vervangen, dan kan de aanvrager aangeven (inclusief goede onderbouwing) of er nadelige gevolgen zijn te verwachten voor kleine toepassingen. Indien dit het geval is, dan kan hij aangeven welke grote toepassing noodzakelijk is om het middel voor deze kleine toepassing(en) beschikbaar te houden.

We gaan er vanuit dat wanneer er één grote toepassing op het etiket blijft staan het voor de toelatinghouder, rendabel is om het middel op de markt te houden. Het heeft dan geen nadelige gevolgen voor de kleine toepassingen. Indien de toelatinghouder van mening is dat behoud van één grote toepassing (en alle kleine toepassingen) op het etiket nog steeds onvoldoende perspectief biedt om de toelating van het middel te ondersteunen, dan kan hij hiervoor een onderbouwing aangeven (bijvoorbeeld op basis van afzetcijfers, areaal, aantal toepassingen per teelt/jaar).

Er zal worden uitgegaan van de informatie die op het WG staat vermeld. Indien 'granen' staat vermeld, dan worden alleen de alternatieven die dit ook op het etiket hebben staan beoordeeld en dus niet alle onderliggende gewassen. Als er voor granen voldoende alternatieven zijn dan is dat dus ook voor de onderliggende gewassen, tenzij de aanvrager aangeeft dat er praktische of economische nadelen zijn bij de alternatieven in specifieke onderliggende gewassen. Indien het echter evident is dat er logischerwijs alternatieven zijn voor de toepassingen, dan kan dit wel worden meegenomen in de comparative assessment.

Bijlage 1: relevante passages over 'significante praktische of economische nadelen'

- **Verordening 1107/2009 (bijlage IV)**

'Significante praktische of economische nadelen.

Een significant praktisch of economisch nadeel voor de gebruiker wordt gedefinieerd als een belangrijke kwantificeerbare verslechtering van de werkwijzen of de bedrijfsactiviteit, waardoor het doelorganisme niet meer voldoende kan worden bestreden. Een dergelijke belangrijke verslechtering kan zich bijvoorbeeld voordoen wanneer er geen technische faciliteiten voor de aanwending van het alternatief beschikbaar zijn, of wanneer die economisch niet haalbaar zijn. Wanneer uit een vergelijkende evaluatie blijkt dat een gebruiksbepanking en/of een verbod voor een gewasbeschermingsmiddel een dergelijk nadeel kan inhouden, wordt daar tijdens het besluitvormingsproces rekening mee gehouden. Deze situatie moet worden gestaafd.'

- **EPPO guidance**

(11) Are there significant practical or other disadvantages (see note g) resulting from the use of the alternative if the candidate is no longer available?

- No, go to 12.
- Yes, stop CA

Note g: Practical or other disadvantages including, for example, lack of labour availability for hand weeding, insufficient land available to permit sufficiently long rotations to enable pest, weed or disease management through crop rotation, versatility of alternatives, etc. The windows of application of other methods may differ considerably from the application of the candidate and limit the feasibility of the alternative. Consideration should be given to the need and acceptability of the use of additional PPPs or alternative measures to control additional pest problems.

- **Consultatie Nederlandse werkwijze Comparative Assessment (04-09-2015)**

Hoe wordt rekening gehouden met economische nadelen?

Wanneer een alternatief middel is toegelaten of wanneer een niet-chemisch alternatief gangbaar (door de meerderheid van de telers) wordt toegepast, dan zal er in principe vanuit worden gegaan dat deze alternatieven economisch rendabel kunnen worden toegepast. Immers een gangbaar niet-chemische methode wordt door de praktijk al ingezet in hun bestrijdingsmethodiek. Indien een chemisch alternatief economische nadelen heeft, dan moet de aanvrager hier argumenten voor aandragen welke vervolgens case-by-case zullen worden beoordeeld. Dit is per situatie verschillend en is mede afhankelijk van factoren als opbrengst teelt en kosten voor de bestrijding. Mocht blijken dat een alternatief substantiële (door de NVWA te beoordelen) economische nadelen met zich meebrengt, dan zal dit alternatief niet als geschikt worden aangemerkt.

Daarnaast is de vraag of redelijkerwijs van de telers gevraagd kan worden om bepaalde preventieve of niet-chemische maatregelen te nemen als daarmee investeringen zijn gemoeid. Hierbij zal de lijn worden gehanteerd dat wanneer de meerderheid van de bedrijven een bepaald werktuig of installatie heeft, er van uit wordt gegaan dat dit de normale situatie is. In het geval een teelt op verschillende bedrijfstypen plaatsvindt, wordt dit per bedrijfstype bekeken.